

**SNJEŽANA ABRAMOVIĆ
MILKOVIĆ**

Možda najviše od svega ponosna sam na ZKM-ov ansambl

Ravnateljica
Zagrebačkog
kazališta mladih
otkriva što
sve donosi nova
sezona

"Imamo tri domaće praiizvedbe i nastavljamo rad sa stranim redateljima koji prvi put režiraju u Hrvatskoj"

LANA RIBARIĆ

Prošlu sezonu obilježile su, među ostalim, "Vještice iz Salema" Arthura Millera u režiji Olivera Frlića i "Max, Mische i ofenziva Tet" Johana Harstada u režiji Ivice Buljana, a zajednički nazivnik sezone bio je ZKM kao prostor slobode i autentičnosti, kaže ravnateljica Zagrebačkog kazališta mladih Snježana Abramović Milković, koja je nedavno službeno predstavila novu sezonu ovog zagrebačkog kazališta. Koji su izazovi iza njih, a s kojim lekcijama kreću u nove projekte, pitali smo ravnateljicu, a ona nam je otkrila i koje novitete donosi jesen. Podijelila je i s kojim će redateljima surađivati te najavila dogovorena inozemna gostovanja, a progovorila je i o svojim dvanaest godina na čelu ZKM-a.

Kako biste okarakterizirali prošlu sezonu? Po čemu ćete je pamtiti?

- Pamtit ću je po nizu izuzetnih predstava. Od "Max, Mische i ofenzive Tet" Johana Harstada, u režiji Ivice Buljana i s odličnom dramaturgijom Vida Hribara, preko praiizvedbe teksta Tene Stivičić "Kiselina/Acid", u režiji Antanasa Obaraskasa i u koprodukciji s Nacionalnim kazalištem iz Vilnusa, pa sve do novog čitanja Krležinih "Logora" i "Golgota" u režiji Nine Rajić Kranjac. Tu su i odlične, provokativne "Vještice iz Salema" Arthura Millera u režiji Olivera Frlića. Sve su to predstave koje su na različite načine otvorile važne teme i pokazale koliko kazalište može biti živo, hrabro i autentično. Sezonu su dodatno obilježila i zanimljiva gostovanja od Busana u Koreji i Vilnusa, preko Sarajeva i Maribora, do Ljubljane. Mislim da smo tako pokazali da ZKM nije samo važno mjesto na zagrebačkoj kazališnoj sceni, nego i prostor koji aktivno komunicira sa scenom izvan Hrvatske.

Igramo Hribarovu "Nikaragvu", "Prostore, praznine i ostale perverzije" Vedrane Klepice i Tomičićev tekst

Koji su bili najveći izazovi prošle sezone?

- Jedan od najvećih izazova bio mi je rad na velikim, kompleksnim ansambl predstava koje traže vrijeme i za istraživanje i za same probe. S druge strane, repertoarno kazalište ima svoj ritam: treba ostvariti određeni broj izvedbi, predstave se često igraju iz dana u dan i jednostavno nema uvijek onoliko vremena koliko bi umjetnički proces tražio. U takvom sustavu nije lako doći do potpune slobode u stvaranju. Rokovi i rasporedi su dosta čvrsti, a umjetnički proces ne ide uvijek ravno i poplunu. Nekad ti jednostavno treba još malo vremena, još jedna proba, još jedan korak da bi se nešto stvarno otvorilo. Zato mi je jedan od najvećih izazova bio pronaći tu ravnotežu između onoga što kazalište organizacijski mora i onoga što predstava umjetnički traži.

Koje novitete i promjene donosi jesen?

- Čekaju nas čak tri praiizvedbe suvremenih hrvatskih dramskih tekstova. Prvi je "Nikaragva" Vida Hribara, u režiji Patrika Sečena, tekst predstavljen u sklopu rezidencijalnog programa Budućnost je ovdje 2022. Drugi je tekst Vedrane Klepice "Prostori, praznine i ostale perverzije", nastao u sklopu Europskog rezidencijalnog programa za dramske pisce, koji se odvija u suradnji s partnerskim kazalištima iz Madrida, Bruxellesa, Marseillea i Vilnusa, a režirat će ga Jug Dordević. Treći je drama pripadnika najmlađe generacije dramatičara Espija Tomičića "Ples na broju 60", predstavljena u sklopu programa Držić u ZKM-u, u režiji Patrika Lazića. Predstavu "L.U.N.A." autora Kristijana Ugrične u sklopu programa Inkubator ZKM-a te predstavu "Pinokio" u adaptaciji Milice Sinkauz i Ivane Đule i režiji Renate Carole Gatiće. Za djecu i mlade kao i dvije koprodukcije s nezavisnom scenom, udrugom Domino i De factom.

S kojim ćete redateljima ove sezone surađivati?

- Veselim se suradnji sa svim

redateljima, uglavnom su mlade generacije od Patrika Sečena, Juga Dordevića do Patrika Lazića, a ZKM nastavlja trend predstavljanja inozemnih redatelja koji po prvi put rade u hrvatskom kazalištu pa se veselim suradnji s Hakanom Savaš Micanom, bivšim kućnim redateljem Maxim Gorki kazališta iz Berlina.

Koja gostovanja možete najaviti?

- Već je sam početak sezone ZKM-u donio jedno veliko gostovanje u Kraljevskom dramskom kazalištu Dramaten u Stockholmu, jednoj od najuglednijih europskih kazališnih institucija, u sklopu Međunarodnog kazališnog festivala Ingmar Bergman. A pred nama je još puno toga. Gostujemo na Internacionalnom kazališnom festivalu MESS u Sarajevu, Međunarodnom kazališnom festivalu Transilvanije u Cluju u Rumunjskoj te na festivalu Santiago a Mil u Santiagu de Chileu, jednom od najvažnijih kazališnih festivala u Južnoj Americi. Tu su i brojna gostovanja u značajnim europskim kazališnim kućama, od kazališta István Örkény u Budimpešti i kazališta Rogaland u norveškom Stavangeru, preko Cankarjeva doma u Ljubljani, pa sve do Gradskog kazališta u Bratislavi. Istovremeno, u ZKM-u ćemo ugostiti i nekoliko zanimljivih predstava iz inozemstva: "Hamleta" u režiji Mattiasa Anderssona i produkciji Dramatena, "Svitanje nakon kraja Povijesti" u režiji Giacomina Pedinija i produkciji Mittel-festa te predstavu "Spiegelneuronen" (Zrcalni neuroni) Sashe Waltz & Guests i Stefana Kaegija. Sve je to dio našeg ciklusa ZKM/kazalište bez granica, kroz koji ćemo tijekom cijele sezone zagrebačkoj publici predstavljati recentnu europsku kazališnu scenu.

Na čelu ZKM-a 12 ste godina. Koliko se ovo kazalište promijenilo od 2014.?

- Prvi mandat je najzahtjevniji jer treba vremena da rezultati rada postanu vidljivi, ali i da se uspostavi dobar timski način rada. Uđete u instituciju sami i treba vam neko vrijeme da upoznate ljude, pronađete zajednički jezik sa zaposlenicima, a istovremeno morate voditi program, baviti se financijama i svim onim što čini svakodnevni život kazališta. Kontinuitet kasnije olakšava posao, pogotovo kada govorimo o međunarodnim suradnjama i dugoročnim projektima koji se ne mogu razviti preko noći. ZKM je već imao međunarodnu vidljivost, pa mi je u početku bilo važno prije svega zadržati tu razinu kvalitete rada i postojeće međunarodne suradnje, a onda postupno graditi i vlastitu mrežu partnerstava s relevantnim kazalištima. U posljednjih nekoliko godina ostvarili smo suradnje s jakim institucijama poput Litavskog nacionalnog dramskog kazališta iz Vilnusa, Katalonskog nacionalnog kazališta iz Barcelone, Kraljevskog dramskog kazališta iz Stockholma, Shanghai Dramatic Arts Centera i mnogih drugih. Puno nam je pomogao i naš Showcase, na kojem svake godine predstavljamo produkcije iz prethodne sezone. Bili smo prvo hrvatsko kazalište koje je pokrenulo takav format i pokazao se kao odličan način povezivanja s međunarodnim partnerima. Ali, možda najviše od svega, ponosna sam na naš ansambl. Imamo sjajne, posvećene ljude koji vjeruju u kazalište.

Koje ste si ciljeve kao ravnateljica zadali u novom četverogodišnjem mandatu?

- Naprosto nastaviti u smjeru u kojem se krećemo. Zadržati kvalitetu, razvijati suradnje i biti otvoreni prema novim idejama i ljudima. Ali prije svega, važno mi je sačuvati ono što ZKM čini posebnim njegovu autentičnost, nekonvencionalnost i spremnost da se ne boji pomaknuti granice. □

"Nikaragva" Vida Hribara prva je dramska premijera ZKM-a u novoj sezoni